7.2.72 - צעדת השלום לירושלים

גילוי דעת

איכפת לי. שוב המלחמה בשער!

תמה מלחמת ששת הימים. החלה מלחמת ההתשה. ועוד לא עיכלנו את מלחמת ההתשה, ושוב מוכנים.

איכפת לי. המלחמה בשער!

איכפת לי. מצפוני יהיה נקי. אני אמנע אותה המלחמה המתדפקת בשער בחזקה. ואנו טובים, בניון. בשחיתות. מורל ירוד. אי־אמון. הפגנות אלימות. ארגונים שונים ומגוונים. משפחות מתפרקות. אלימות בעצמה בינלאומית. בידוד מדיני. מצב חברתי ירוד. פער עדתי ללא תיקון.

קמו כנופיות. זועמות ונוקמות. הכלכלה בפשיטת רגל. המנהיגות פושטת רגל. המצב הסוציאלי ירוד. השחיתות במעלה. העם מתנהג בהתאם. אי־אמון במנהיגות הבטחונית. ראשי משפחות מתאבדים ומשאירים יתומים רעבים. המשטר לא מוצא ידים ורגלים. אובד עצות. מה לעשות? היכן ה־שלום? היכן ההסדר? אין תשובה. המשטר לא מבחין במציאות.

הברומטר מתפוצץ. זעם המונים גובר. שואלים מה יהיה? אין תשובה. כל שר, כל מנכ"ל, מכריזים יום יום מדיניות סותרת. אין קשר בין שר לשר. האמון אבד בינם לבין עצמם. אמון העם במנהיגות נפלם: הצטרדים זועמים, מכתבי מחאה, עצומות פרופסורים, עצומה כנגד. אנו מפוררים ומפורדים. הפגנות. אלימות. שוד. אבנים.

עשרות ועדות חקירה, המתמשכות. חדשים ואין תוצאות. התמונות פשיסטית. הנוער התארגן לכנופיות. שכונות ערי נשארו ללא פתרון.

העולים הבאים — הידד, אנו מקלקלים אותם. העולים רואים ושומעים, ועל כן דורשים באיומים ובשביתות. פלוני בפרישמן. אלמוני בגורדון. פלוני במעוז אביב. אלמוני במרכז תל־אביב. היכן הגענו?

זוגות צעירים כואבים וזועמים. חייל המשתחרר, פוחד ממלחמת הקיום האכזרית. הנוער דחוס בשכונות. הנוער מיואש. הנוער מתמרד. שוברים חלונות. וכאשר רואים נער שבע וצוחק בחדווה, הם תוקפים. שואלים מדוע? ואין תשובה.

רבותי! זוהי מלחמת ההתשה אשר היתה, ותוצאותיה עוד לא עיכלנו.

המשטר מקים היכלי פאר. עורכים חינגות, חתונות מפוארות, קונגרסים למיניהם — על־מנת להראות את עצמם בפני האחרים. המיליונים זורמים לכיסיהם בשטפון. ועדות חקירה קובעות: פלוני אשם. התוצאה: הוא מקבל תפקיד יותר רם, בפיצויים מוגדלים.

כך אנו בפשיטת רגל כללית. העמים אשר תמכו בנו והצביעו, ביחד עם משטריהם ועמם — נסוגו ואינם. משענתנו היחידה — ארצות־הברית. אך אנו נמאסנו כבר גם על ארצות־הברית.

משטר נאצר נעלם, יחד עם המנהיג. אנו שמחנו והתהללנו, היינו שיכורים. ובכן פתח במלחמת התשה. אותה מלחמה שהתישה אותנו מדינית, חברתית וכלכלית — ותוצאותיה קיימות עדיין.

קם משטר סאדאת, ולפניו מדיניות מפוררת, כלכלה מתפוררת, העם המצרי זועם וכואב. פשיטת רגל כלכלית כמונו. משבר אימון כמונו. סטודנטים מפגינים כמונו. המשטרה באלימות כמונו.

ואומר מלחמת ההתשה התישה אותנו והמצרים!

סאדאת הנואש הושיט ידו לשלום. הסכים למשא ומתן ושלום. בקול רם. אך אנו פחדנו ונכנסנו לפניקה. דיין נואם ומכריז: עדיפה מלחמה מאשר החזרת שארם אל־שיך. האלופים טוענים, אנו חזקים. אנו נצחנו נצחון מוחץ. גולדה בפאניקה. מסה לניכסון, וביחד עם יהדות ארצות־הברית זעקו בהיסטריה: „פנטומים, פנטומים".

ואז, ניכסון, לפני בחירות, פחד ונכנע. וכך, הפנטומים זורמים. ידו המושטת של סאדאת נשארה תלויה באויר. העם המצרי זועם ואומר: „רמית אותנו. הבטחת הסדר ושלום. איפה? אתה מדבר על שלום בתיווך ארצות־הברית. רימו אותך. שולחים פנטומים". ובכן, הפגנות זועמות, וסאדאת נופל. ואנו שמחים על אשר ידו הנטויה לשלום נשארה תלויה באויר. הידד.

ושוב המלחמה בשער

המנהיגות עייפה. העם עייף וזועם. ובכן, נלחם. למרות הכל. אנו ננצח נצחון מוחץ. 99%. כל צבא בעולם לא יאמין לנצחון כזה. והעם — אני, אתה, כולנו — נשאל: מדוע ולמה המלחמה הזאת? בשביל מה? במלחמת ששת הימים נלחמנו, וניצחנו בצדק, ברצון עז. אבל עכשיו — לשם מה המלחמה הזאת? ומדוע? בשביל שטחים? מי נהנה? מי שולח מודעות לעתונות? מי שמח בשטון? מי מאושר? המשטר, שליחיו: המנכ"לים, הפקידות הבכירה, והגבוהים ביותר — הם שמחים. אומרים הידד לחללי מלחמת ההתשה. בזכותכם זכינו בשוטר. אנו מודים לכם. אתם אשר נפלתם חללים עשרות בשבוע. בזכותכם אנו גורפים שלל ועושים חיל במיליונים. עושקים את העם והעורף של החיילים המתים בתעלה. אנו מצדיעים לכם. עורכים לוויות ומטחי יריות ואומרים: „תודה לכם". בנינו ילמדו חינוך גבוה. הידד! נערוך מסיבות וקונגרסים משעשעים. הידד לנופלים. בנינו יתנפחו מעושר ויעשנו סמים. אלה בני הטובים שלנו. בזכותכם אתם, החללים — אנו שבעים, שמנים, מרוצים. ועל כן, עיכלנו את כל השלל והשוד. אנו תובעים:

שוב מלחמה בשער

אני. אתה. ואתם. יתומים, אלמנות, בתי־אב אבלים. חיילים, קצינים, שוטרים. נאמר: די! לא נסכים.

מלחמה בשער לא תפרוץ

אנו נדאג. אני, אדם אלמוני פשוט ואיכפת לי. הייתי רדום. התעוררתי.

בתאריך 7 בפברואר 1972, בשעה 07.00 בדיוק, אתייצב בסיבוב חוזלן לכיוון ירושלים, להר הרצל ובידי שלט ענק: הוכחות. צילומים. פשעי מלחמה באותו שלט. וכלכלה.

באותו תאריך ואותה שעה אצעד צעדת השלום והבשורה להר הרצל ברגל לירושלים. אתייצב בפני חלל ששת הימים ואעמוד דום חמש דקות, בשקט ובדומיה ואומר להם: „כה לחי", נפלתם במלחמה צודקת ומוצדקת. בזכותכם מדינת ישראל קיימת. ואפרד בהצדעה.

לאחר מכן אעמוד בפני חללי מלחמת ההתשה חמש דקות חפוי ראש ואומר בלחש בלבי: „סליחה". טעינו. פשענו. נפלתם בהתשה אשר אפשר היה למנוע אותה. אבל סליחה. אנו היינו שיכורים בנצחון הגדול, באימפריה אשר נפלה בזכותכם לידינו. סליחה.

לצערנו, המנהיגים השתוללו משמחה וששון, בעוד אשר

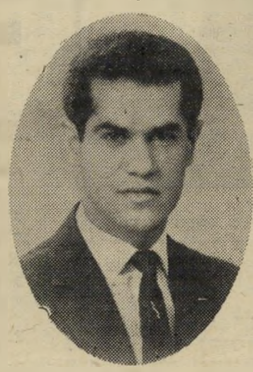

אתם החללים נפלתם במלחמת ההתשה עשרות לשבוע. המשטר ושליחיו פלשו לסיני, יהודה ושומרון והרמה ושדדו וגרפו הון במיליונים. ואתם תוך כדי כך נופלים.

על כן אני, כולנו — פשענו על שתיקתנו. היינו עייפים מאוד. אתם נפלתם ובלבנו חרדה. כאבנו את אובדן חייכם מדי יום, וכן על היתומים והאלמנות והמשפחות האבלות. ושוב סליחה.

אצדיע לכם, ומהרשמקול יושמע שיר זעקה. שיר אשר יעורר את מצפוננו. שיר השלום של להקת הנח"ל. ונאמר: „לא נשתוק, נלחם, המלחמה בשער לא תפרוץ. אנו לא נסכים להתחמקות המשטר ולהכשלת כל נסיון מדידים בין־לאומיים, נאמר: אותם המעמים אשר עמדו לצדנו בשעת סכנה, אתם עוכרי ישראל, אתם אנטישמיים על נסיונכם להסדר שלום בינינו לבין הערבים, ואז שרנו: לא חשוב מה שהעולם חושב, חשוב מה שאנו נעשה, וכך אותם ידידים עזבונו ואנו אוחזים בארצות־הברית כמו בקרנות המזבח.

ובכן המלחמה בשער

נננצח נצחון מוחץ. נהרוג עשרות אלפי אזרחים וחיילים ונגיד: „ניצחנו, הידד!" ואז אנו העם נתביש בראש רכון ונאמר, על מה ועבור מה נלחמנו? מה השגנו? ושוב המנכ"לים, לחיפוי המשטר, יקומו מהערוף ויאספו את השלל שנית. ושוב יגידו לחללים: „תודה. מודים לכם". ויספידו אותנו, החללים החדשים. ושוב יודו על העושר הרב, אשר נהפך למיליונים, ואותם מיליונים עושקים את העם, ויתישו אותנו שנית.

ואולי ארצות־הברית תראה בזה הזדמנות, ותעזבנו לנפשנו. ואותה אמריקה, אירופה, רוסיה, וכל משפחת העמים יחשבו ויגידו, שאולי אנו מסכנים את שלום העולם. ואז — סנקציות אמיתיות, חרם כללי, חורבן כללי. ואולי גם יקומו עלינו — ואנו ניעלם. ביחד עם יהדות העולם, אשר סייעה לנו בשעת סכנה קודמת. וכך נגיד:

המלחמה בשער לא תקום

לאחר הפרדי מכם, החללים, בשיר השלום הזועק מהרשמקול, ואני בדומיה במשך כל הצעדה. אך לפני זה אני אדליק לפיד, אגש לכנסת בצעדה ממול ואשיר ביחד עם ה־רשמקול את שיר השלום, ואדרוש בזעקה: הצילו את ידו הנטויה לשלום של סאדאת ואת העם המצרי המתמוטט — כפי שאנו מתמוטטים, ואשר אמון העם המצרי פג באשמתנו.

אז יחזור האמון, ולאחר נסיגה חלקית מרצוננו, נשב ונשוחח. מתוך אימון. אותו אמון, החסר להם — בצדק. אנו ניתן אותו להם. ואז אזעק שלוש פעמים בהפרש של דקה: „שלום, שלום, שלום".

אתם, העם, האיכפתיים, פרופסורים, כל המינים, סטודנטים, פנתרים שחורים ולבנים, אשכנזים וספרדים. אתם הדפוקים, שכונות העוני, נוער עזוב ונוער הקיבוץ הממורמר.

אתם גבורי הספר שיח לוחמים אשר נלחמתם ובכיתם, ושוב נלחמתם ובכיתם, והתפללתם לשלום.

אתם הפועלים. קחו חופשה ליום אחד.

חיילים וקצינים, בקשו חופשה ליום הזה,

נכי צה"ל, בוגרי שמיניות, יתומי המלחמות, בתי אב ואם שכולים, אלמנות — כולכם: הצטרפו אלי ואחרי, בנשאי שלט יחיד, בו מצורפים כל ההוכחות למחדלים ולשחיתות.

כולנו כאיש אחד נצעד בשורה עורפית ארוכה לשפת הכביש מסיבוב חולון. ללא סיום, ללא אבנים. בלי אלימות. רגע היסטורי. נצעד ברגל להר הרצל ולכנסת, ולאחר שנשיר ביחד בזעקה את שיר השלום של להקת הנח"ל, נתפזר, כל אחד לביתו, בחשבון נפש ומצפון נקי. ונאמר:

אנו עשינו את שלנו

פנייה אישית למשטרת ישראל.

אנו, אתם, עייפנו מאלימות, אבנים, קללות, מעצרים.

ובכן, שימרו על הסדר. אנו נצעד לאורך שפת הכביש, אתם השוטרים — בלי קסדות, בלי מקלות, בלי מגינים, בלי פרשים — מוזמנים לצעוד אתנו בצעדת השלום. אולי צעדתנו זאת תעורר את תרדמתם של אותם המנהיגים אשר הובילו את העם לפשיטת רגל והחשה מדינית.

אני את שלי אעשה, ואפילו אצעד לבד.

ובסיום אומר לכם תודה על מצפונכם שנתעורר.

מאזרח שאיכפת לו למען שמלחמה בשער לא תפרוץ.

שאול עמבר

(מודעה)

תמרורים

נישואין. בקוואג'לין, אחד מאיי מיקרונזיה שבאוקיינוס השקט, מהנדס האלקטרוניקה **שמואל** (סטיב) **וינדרן** (45), יש־ראלי שהיגר לארצות־הברית והיהודי היחיד על האי, ו**ז'אקלין בן־דוד** (23) תושבת פרדס־חנה, אותה הכיר לונדון בעת ביקור שערך לפני שנה בשארם א־שייך.

נישואין. כוכב קאברי של חצות **ג'והן וויט**, שניהל רומן ממושך עם השחקנית ג'ניפר סאלט, וידידתו החדשה **מרטין ברנדראנט**.

מצפים לתינוק. השחקן **לי־אונרד** (רומיאו ויוליה) **וויטינג** והצעירה הניו־יורקית **קאתי דלמן**. השניים נישאו בחודש מרץ במקום חשאי ושמרו על הנישואין בסוד.

נולד. לצייר־פסל **יצחק שמואלי** שחגג השבוע את יום־הולדתו ה־31 ולאשתו הגרפיקאית־ציירת **חיה** (28) בן. לזוג ילד בגיל חמש ובת ש־נולדה ביום־הולדת של חיה.

שמואלי

התגרשו. לאחר 12 שנות נישואין ושלושה ילדים, השחקן הכושי **ג'ים בראון** (35) שהיה כוכב רוגבי מפורסם והפך לשחקן סרטים מפורסם ו**סו בראון** (35) שהגישה את התביעה לגירושין.

מנהלים רומן. גרושתו של אדי פישר ואם שתי בנותיו, **קוני סטיבנס**, שניהלה בזמן האחרון רומנים עם זמר כושי, עם האסטרונאוט גיל ארמסטרונג ועם בן אצולה אנגלי, ונשיא חברת וורנר, **טד אשלי** שניהל בעבר רומן עם קנדיס ברגן.

נתמנה. למנהל כללי של חברת פזגז, במקומו של דויד ארנון שמילא תפקיד זה בשנה האחרונה, **כרמי אייזנברג**, סגן המנהל הכללי של חברת דלק.

נפטרה. בבית־חולים בשיקגו, מהתקף־לב, בגיל 60, זמרת שירי הדת הכושיים **מהליה ג'קסון**. נכדתו של עבד כושי, הפסיקה את הופעותיה ב־1965 וחידשה אותן ב־1967, אך נאלצה להפסיק מסע הופעות באירופה ו־אושפזה בבית־חולים בגלל מחלת־לב.

ג'קסון

נפטר. בגיל 76, מי שהיה מנהל הוצאות הספרים עיינות ועם עובד וממנהלי התאחדות המו"לים, **חיים קופידוביץ**, שעלה לארץ מווילנה, שם שימש יו"ר הליגה למען ארץ־ישראל העובדת, היה שנים רבות יו"ר אירגון יוצאי וילנה בתל־אביב.

נפטר. בבון, בגיל 79, פילדמרשל **ארהארד מיקן**, בן לאב יהודי שהגיע לדרגת מיניסטר־מדינה במיניסטריון האוויריה של גרינג במלחמת העולם השנייה, נידון בזמנו למאסר עולם על־ידי בית־המשפט הבין־לאומי בנירנברג על שהיה מעורב בגירושם ושיעבודם של פועלים זרים, אחר הומתק עונשו והורד ל־15 שנות מאסר והוא שוחרר ב־1954.

נפטר. בבית־חולים אסף הרופא, בגיל 107, השריד האחרון של ראשוני רחובות והעלייה הראשונה, **אברהם יצחק לבקוביץ**. יליד רוסיה, עלה לארץ ב־1880, היה פועל חקלאי בזכרון־יעקב, הקים את ביתו ב־1910 ברחובות. הסביר את סוד אריכות ימיו בכך שהתנזר מאלכוהול, לא אכל מאכלים גסים ולא הלך הליכה גסה, אהב את הטבע ואת העבודה החקלאית.